

Право на необезпокоявано раждане

Имате право
да родите при
обстоятелства,
които изберете Вие.

Спокойна.
Необезпокоявана.
При зачитане на
Вашите решения.

С достоинство

Право на защитане на човешкото Ви достойнство

Имате право да родите с уважение и достойнство. Например, да не се налага да се събличате или да бъдете преглеждана в присъствието на външни лица или при отворена врата или до незакрит прозорец.

Конституция на Република България, чл. 4, ал. 2; Харта на основните права на Европейския съюз (ХОПЕС), чл. 1 и чл. 3; Европейска конвенция за защита правата на човека и основните свободи (ЕКПЧ), чл. 8; Конвенция за правата на човека и биомедицината (КПЧБ), чл. 1.

Право на здравна помощ в най- благоприятните за Вас условия

Имате право на достъпна и качествена здравна помощ, която отговаря на Вашите нужди и виждания, и предоставя на Вас и Вашето бебе оптимална жизнена среда.

Закон за здравето (ЗЗ), чл. 86, ал. 1, т. 3 и чл. 127; Конвенция за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените (CEDAW), чл. 12 & Обща препоръка 24, пар. 22.

Право да изберете обстоятелствата на раждането

Имате право да изберете обстоятелствата, при които ще родите. Това е част от правото Ви на личен живот. Имате право на избор на акушерка или лекар, които да следят бременността Ви, както и да изберете акушерка, която самостоятелно да Ви асистира при нормално раждане. Имате право да изберете в коя болница да родите. Ако изберете самостоятелна родилна стая, е допустимо да раждате в компанията на своя партньор, приятелка, роднина. Обсъдете това с Вашия лекар или го изисквайте от директора на болницата.

ЕКПЧ, чл. 8 - делото Терновски срещу Унгария (Жалба № 67545/09); Закон за здравето осигуряване, ч.4; АГ стандарт, глава IX, т. 2 и XI; Наредба № 1 от 8.02.2011 г. за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно ; ЗЗ, чл. 127, ал. 2, т. 10; АГ стандарт, глава XXIV, т. 3

Право на информация за лекуващите Ви

Имате право да знаете името, длъжността и специалността на всички лица, които полагат грижи за Вас по време на раждането или в следродилния период. Имате право да знаете дали грижещите се за Вас са в процес на обучение. Можете да откажете присъствието на други лица извън пряко необходимите специалисти, ако то Ви смущава. Имате право на второ медицинско становище.

ЗЗ, чл. 92, ал. 1, т. 5. АГ стандарт, глава XXX, точка 1.2.16; ЗЗ, чл. 86, ал. 1, т. 4

Посочените разпоредби на българското и международно законодателство имат задължителен характер и са пряко приложими. За нарушаване на тези Ви права медицинските лица и болничните заведения могат да бъдат санкционирани (ЗЗ, чл. 220 и следващи, Закон за съсловните организации на лекарите и лекарите по дентална медицина (ЗСОЛЛДМ), чл. 38, ЗЗЛД, ЗЗДискр). Можете да подадете жалба пред Регионалната здравна инспекция (ЗЗ, чл. 93), Български лекарски съюз (ЗСОЛЛДМ, чл. 39), районната здравноосигурителна каса при нарушения на Закона за здравното осигуряване, директора на болницата или да заведете дело в защита на тези Ви права. Имате право на юридическа помощ, докато сте в болницата (ЗЗ, чл. 86, ал. 2, т. 4). При неуспех на тези способности за защита, можете да подадете жалба пред Европейския съд по правата на човека или Комитета на ООН за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените.

План на раждане

Информираното съгласие включва възможностите предварително да получите от болницата или Вашия лекар формулярите за информирано съгласие, както и да предоставите план за раждане, с който медицинският екип да се запознае и да приеме да спазва. Планът съдържа Вашите желания, например да се движите и заемате различни пози по време на раждане, да приемате или не храна и течности, да бъдете заедно или отделена от бебето след раждането.

★ Медицинска помощ без Вашата воля

Ако в спешна ситуация е невъзможно получаването на нужното съгласие, се допуска извършването на неотложни и животоспасяващи медицински интервенции, като се взимат предвид предварително изразените Ви желания. Българският закон обаче разрешава и извършването на животоспасяващо лечение въпреки изричния отказ на пациента след решение на ръководителя на лечебното заведение. Това е в противоречие с Конвенцията за правата на човека и биомедицината и Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, които са ратифицирани от България и чиито норми се ползват с приоритет.

Право на информирано съгласие

Информираното съгласие е правото да бъдете информирана за всяка предложена на Вас процедура или интервенция, което трябва да е последвано от възможността да се съгласите или да откажете. Информацията трябва да включва същността на интервенцията или процедурата, очакваните резултати от прилагането им, рисковете, всички алтернативи на предложената Ви интервенция, включително възможността да не се предприема нищо.

Имате право да откажете дори и започнала медицинска интервенция, както и да промените мнението си и да приемете интервенция, която преди сте отказала, без това да е последвано от негативна реакция.

Закон за здравето (ЗЗ), чл. 87 – 91 и Допълнителни разпоредби, § 1, т. 15; ЕКПЧ, чл. 8; КПЧБ, чл. 5, 8 и 9; CEDAW, чл.12 & Обща препоръка 24, пар. 20

Право на свобода от дискриминация

Имате право да не бъдете третирана по-лошо, ако Вашите възгледи, религия, физика или етничност са по-различни от общоприетото. Никой не може да Ви обижда, заплашва или държи грубо с Вас заради Вашите убеждения или заради това, че защитавате правата си.

ЗЗ, чл. 85; Закон за защита от дискриминация (ЗЗДискр); CEDAW, чл. 1; КПЧБ, чл. 1; ХОПЕС, чл. 21

Право на конфиденциалност на личните Ви данни

Имате право на поверителност на медицинската информация, събрана за Вас и спазване на лекарската тайна. Никой от болничния екип не може да разкрива информация за Вашето здравословно състояние или друга лична информация на външни лица (напр. медии) и дори на роднините Ви, без Вашето съгласие.

ЗЗ, чл. 28В и чл. 86, ал. 1, т. 5; Закон за защита на личните данни (ЗЗЛД); КПЧБ, чл. 10; CEDAW, чл. 12 & Обща препоръка 24

За повече информация

За съвет обърнете се към подкрепящите организации:

Сдружение "Родилница" - info@rodilnitza.com | www.rodilnitza.com

Сдружение "Естествено" - info@estestveno.com | www.estestveno.com

Български хелзинкски комитет - bhc@bghelsinki.org | www.bghelsinki.org

Фондация "Джендър алтернативи" - office@genderalternatives.org | genderalternatives.org

Родилница

БЪЛГАРСКИ
ХЕЛЗИНСКИ
КОМИТЕТ

